

**Sprawozdanie
z realizacji
Programu oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych
dla osób stosujących przemoc w rodzinie
dla Gminy Miasta Radomia na lata 2021 – 2025
za 2023 rok.**

Program oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie dla Gminy Miasta Radomia na lata 2021 – 2025 został przyjęty do realizacji uchwałą Nr LIII/471/2021 Rady Miejskiej w dniu 22 lutego 2021 roku. Delegację do jego opracowania i realizacji stanowił art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2023, który nakłada na jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym i powiatowym obowiązek opracowania programu oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla sprawców przemocy. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia budżet państwa. W związku z tym planowanie wydatków następuje na poziomie gminy rokrocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych z budżetu państwa na ten cel. Przewiduje się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń programu.

I. Założenia programu

Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych adresowany do osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi część systemu działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym. Zadaniem programu jest uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców. Program ukierunkowany jest zatem na utrwalenie przez sprawców przemocy zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie realizacji oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, a w konsekwencji na redukcję ryzyka kontynuowania stosowania przez te osoby przemocy oraz zwiększenie ich możliwości do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. Celem głównym programu jest zatrzymanie przemocy w rodzinie i utrwalenie przez sprawców przemocy zmian postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Cele szczegółowe programu:

1. Utrwalenie i rozwój umiejętności życia w rodzinie, „napisanie na nowo” przez uczestników ról pełnionych w rodzinie i sposobów realizacji.
2. Utrwalenie świadomości dotyczącej odpowiedzialności mężczyzny w rodzinie, jakie role pełni w rodzinie mężczyzna i ich zakres w obecnej chwili.
3. Rozwój kompetencji rodzicielskich, wychowawczych ojca i matki.
4. Nabycie nowych konstruktywnych umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów w rodzinie.
5. Nauka umiejętności konstruktywnego przeżywania i wyrażania trudnych emocji: złość, bezradność, frustracja.
6. Wzmocnienie umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie.
7. Praca nad poczuciem własnej wartości, odkrywanie i wzmocnianie zasobów osobistych.
8. Analiza ofert instytucji służących wsparciu rodziny w sytuacji kryzysu.

Adresatami programu są osoby dorosłe, które identyfikują się z problemem przemocy, ukończyły program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, wykazują

motywację do terapii i chciałyby utrwalić nabyte umiejętności lub też przypomnieć sobie zasady partnerskiego układu w rodzinie, indywidualnie zdiagnozować swoją obecną sytuację i sytuację rodziny.

Realizatorem programu oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej jest Urząd Miejski w Radomiu jako organ administrujący, kontrolujący i monitorujący program. Bezpośrednim realizatorem będzie podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym.

Partnerami programu są:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu.
2. Komenda Miejska Policji w Radomiu.
3. Prokuratura Rejonowa Radom- Wschód i Radom - Zachód w Radomiu.
4. Sąd Rejonowy w Radomiu.
5. Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujące Orzeczenia w Sprawach Karnych.
6. Areszt Śledczy w Radomiu.
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Poradnie Leczenia Uzależnień.
9. Organizacje pozarządowe.

Bezpośrednio program realizują osoby, które ukończyły studia II stopnia na jednym z kierunków: psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna, nauka o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej, albo na innym kierunku uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, resocjalizacji oraz pracują w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja programu odbywa się w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączania w trakcie realizacji edycji nowych osób. Można natomiast tworzyć nowe grupy realizujące program od początku. Wśród form udziału w programie zostały przewidziane:

- 1. Indywidualne konsultacje psychologiczne** – specjalistyczna pomoc psychologiczna, 40 godzin konsultacji indywidualnych.
- 2. Grupa pomocy psychologicznej** – cykl zamknięty obejmujący 12 sesji w łącznym wymiarze 36 godzin w grupie od 10 do 15 osób. Uczestnicy grupy pracują nad rozwijaniem i utrwalaniem szeroko rozumianej zmiany osiągniętej w wyniku oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Mają możliwość zwiększenia wiedzy o innych i o sobie, zwiększenia świadomości dalszych zmian, które chcą wprowadzić w swoim życiu i uzyskania narzędzi do ich realizacji. Cykl spotkań obejmujący 12 sesji daje uczestnikom szansę na wprowadzenie osiągniętych zmian, ale i obserwację efektów podejmowanych działań. Uczestnictwo w grupie pozwoli na pracę na bieżąco nad realizacją podejmowanych wyzwań, na utrwalenie wprowadzonych zmian zachowań i postaw, by godnie żyć bez przemocy.
- 3. Treningi psychoedukacyjne** – dwa dwudniowe zajęcia w wymiarze 10 godzin, np.

weekendowe, podczas których uczestnicy mają okazję przepracować takie zagadnienia jak:

- asertywność,
- umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej - porozumiewania się bez przemocy,
- radzenia sobie z uczuciami takimi jak złość, gniew z wykorzystaniem treningu antystresowego,
- trening umiejętności i kompetencji wychowawczych,
- praca nad poczuciem własnej wartości z nakierowaniem na odkrywanie i wzmacnianie posiadanych zasobów osobistych.

II. Realizacja programu

Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych adresowany do osób stosujących przemoc w rodzinie podlega corocznemu monitoringowi oraz ewaluacji. Środki na realizację Programu zapewnia budżet państwa. Z przeprowadzonego monitoringu wynika, że Gmina Miasta Radomia w 2023 roku nie realizowała programu oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla sprawców przemocy w rodzinie. Działania wobec sprawców przemocy były podejmowane przez partnerów w następującym zakresie:

1. Komenda Miejska Policji w Radomiu

W 2023 roku w odbywających się grupach roboczych/diagnostyczno - pomocowych udział brali dzielnicowi, którzy prowadzili rozmowy dyscyplinujące z osobami stosującymi przemoc domową. Ponadto dzielnicowi realizowali przydzielone im zadania, monitorowali sytuację w rodzinie, rozmawiali ze sprawcami przemocy informując o odpowiedzialności karnej. Od dnia 30 listopada 2020 roku Policja otrzymała nowe uprawnienia polegające na wydaniu nakazu natychmiastowego opuszczeniu wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub/i zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wobec osoby, która swoim zachowaniem stosuje przemoc oraz stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej przemocą. Ponadto od dnia 15 sierpnia 2023 roku funkcjonariusze Policji uzyskali kolejne uprawnienia w postaci prawa do zastosowania wobec osoby stosującej przemoc domową zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego lub miejsca pracy i przebywania na tym terenie. Przedmiotowe rozwiązania mają na celu stworzenie skutecznego systemu ochrony osób dotkniętych przemocą domową oraz szybkiego izolowania sprawców przemocy. W minionym roku na terenie miasta Radomia funkcjonariusze 40 razy zastosowali powyższe środki. W 7 przypadkach doszło do ich złamania.

2. Prokuratura Rejonowa Radom – Wschód i Prokuratura Rejonowa Radom – Zachód

Realizując ustawowe zapisy podejmowano zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w toku prowadzonych 177 postępowań o przestępstwo z art. 207 kk, w stosunku do sprawców przemocy w rodzinie zastosowane zostały środki zapobiegawcze w postaci:

- nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym w 11 postępowaniach;
- zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego w 21 postępowaniach;
- zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym w 20 postępowaniach;
- dozoru policji – w 23 postępowaniach;
- tymczasowego aresztu w 9 postępowaniach.

W ramach działalności poza karnej zostało skierowanych do sądu 16 wniosków o pozbawienie władzy rodzicielskiej w oparciu o przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Ponadto Prokuratury Rejonowe udostępniają dane teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych, a także dane z zakresu realizowanych przez nie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. W tym zakresie Prokuratury Rejonowe współpracują z Prezydentem Miasta Radomia, który to podmiot przesyła do jednostek dane teleadresowe instytucji i podmiotów realizujących oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Kuratorzy zawodowi I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych

Kuratorzy zawodowi I i II Zespołu KSS wykonujący orzeczenia w sprawach karnych Sądu Rejonowego w Radomiu w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku realizowali zadania Programu oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radom poprzez:

- w przypadku braku poprawy zachowania sprawcy przemocy, lekceważącego stosunku do obowiązków wynikających z orzeczenia sądu, nałożonych obowiązków lub też innego naganego postępowania, składali do sądu wnioski wobec sprawców o zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności lub odwołanie warunkowego przedterminowego zwolnienia, oddanie po dozór, nałożenie odpowiedniego obowiązku probacyjnego;
- aktywny udział w spotkaniach grup roboczych, diagnostyczno - pomocowych, wymieniają informacje na temat skazanych, współpracują z instytucjami państwowymi i organizacjami pozarządowymi świadczącymi pomoc osobom uwikłanym w przemoc.

4. Areszt Śledczy w Radomiu

Od stycznia do grudnia 2023 roku w Areszcie Śledczym w Radomiu realizowano

cyklicznie oddziaływania wobec sprawców przemocy w rodzinie w ramach programów edukacyjno – korekcyjnych „Stop przemocy, druga szansa” oraz opartych na „Modelu Duluth”. W 2023 roku zrealizowano łącznie 5 edycji ww. programów, w których uczestniczyło 40 osadzonych.

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radomiu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowała następujące działania wobec sprawców przemocy:

- 58 osób zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego.
- 173 osoby skierowano na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- W 21 przypadkach wystąpiono do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu o wgląd w sytuację rodziny.
- Skierowano 150 wniosków do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Radomiu o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego.
- 88 sprawców przemocy motywowano do udziału w programie korekcyjnym.

6. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Radomiu realizuje zadania związane z obszarem przemocy w rodzinie. Świadczy pomoc ofiarom przemocy domowej polegającą na podejmowaniu działań powodujących daleko idące zmiany wewnętrzne, które z kolei warunkują skuteczne, konstruktywne działanie i pożądane zachowania czy też zmiany życiowe, mające na celu całkowite ustanie przemocy. Prowadzona interwencja kryzysowa obejmowała działalność ambulatoryjną i hostelową, prowadzono specjalistyczne poradnictwo, terapię, mediację. Ww. działania były podejmowane w stosunku do ofiar przemocy. Natomiast w stosunku do sprawców przemocy działania Ośrodka polegały na:

- informowaniu o konsekwencjach działań przemocowych,
- informowania organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- kierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Radomiu, III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodziny, kierowaniu sprawców celem podjęcia leczenia odwykowego.

7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku MOPS w Radomiu zajmuje się obsługą administracyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia. Zgodnie z Regulaminem Zespołu Interdyscyplinarnego przy Zespole Przeciwdziałania Przemocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonowały Stałe Grupy Robocze, grupy diagnostyczno – pomocowe, w skład których wchodzi pracownik socjalny, psycholog, dzielnicowy, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel oświaty, służby zdrowia, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych

instytucji, specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870) osoby stosujące przemoc domową są wzywane na posiedzenie grupy roboczej/diagnostyczno - pomocowej. W 2023 roku odbyło się 1811 spotkań grup, podczas których między innymi zostało wypełnionych 529 formularzy „Niebieska Karta – D”, odnoszących się do osób stosujących przemoc domową. Podczas spotkań sprawcy byli pouczani o konsekwencjach prawnych wynikających ze stosowania przemocy wobec osób najbliższych, byli zobowiązani do podjęcia leczenia odwykowego, czy udział w programie oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy.

8. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

Poradnia realizowała program terapii dotyczący sprawców przemocy oraz ofiar przemocy podczas sesji indywidualnych i grupowych. Na zajęciach grupowych z destrukcji pacjenci otrzymywali wiedzę o zjawisku przemocy. W 2023 roku Poradnia przyjęła na terapię 1072 pacjentów uzależnionych i 281 osób współuzależnionych. Udzielono 657 porad lekarskich, 121 porad udzielił psycholog a 8983 terapeuci uzależnień.

Podsumowanie

Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jaki funkcjonuje na terenie Gminy Miasta Radomia. Jedynie podejmowanie kompleksowych działań wobec rodziny dotkniętej przemocą, a więc wobec osób pokrzywdzonych, ale również wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, daje możliwość skutecznego oddziaływania w celu wyeliminowania przemocy i jej skutków. Stosowanie odpowiednich oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych jest kolejnym krokiem w pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie, utrwała umiejętności komunikacji, relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz radzenia sobie z własną złością i agresją, wypracowanych przez uczestników podczas oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych. Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych jest zatem niezbędny w podejmowaniu działań, mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym.